

K OCHRANĚ VOJSK PROTI TECHNICKÉMU PRŮZKUMU NEPŘÍTELE

Agresivní politika USA a NATO je založena na úsilí o získání vojenské převahy nad státy Varšavské smlouvy. V jejím rámci uplatňují koncepci vysoké efektivnosti soudobých zbraňových systémů, založené na jejich mohutné účinnosti, přesnosti, rychlosti a spolehlivosti. Podmínkou pro uplatňování těchto vlastností je včasné získání dostatečného množství přesných a hodnověrných informací o vojenských a dalších důležitých cílech na území protivníka. Mimořádného významu zde nabývá požadavek na získání informací zvláště v období bezprostředně před zahájením a při samotném zahájení války. Proto USA a státy NATO vynakládají značné prostředky na vývoj a zdokonalování všech druhů technického průzkumu, včetně kosmického.

V této situaci může utajení prostorů rozmístění našich vojsk, jejich operačního rozvinování při vytváření úderných uskupení a při přesunech do sražení významně ovlivnit průběh celého období zahájení války a získání strategické iniciativy.

Soudobé průzkumné systémy se vyznačují vysokým stupněm automatizace řízení a rychlého vyhodnocování průzkumných informací, jsou vybaveny prostředky pro přenos informace s vysokou odolností proti průzkumu a rušení.

Mezi nejintenzivnější vyvíjené nepřátelské průzkumné systémy patří:

- **v pozemním vojsku** systémy rádiového a radiotechnického průzkumu na stupni divize a armádního sboru TACELIS a AGTELIS s pozemními průzkumnými stanovišti, vojenské letouny U-21 systému CEFLY LANGER, letouny RV-1 systému QUICK LOOK II a vrtulníky EH-1U systému QUICK FIX;

- **ve vojenském letectvu** je to především průzkumný a řídicí systém AWACS s letouny E-3A, speciální letouny elektronického průzkumu a radioelektronického boje EF-111 A, dále se zdokonalují současné průzkumné letouny řady RF-4C a SR-71;

- **kosmické (družicové) průzkumné systémy**, které jsou jednou z rozhodujících částí nepřátelského průzkumu.

Základní všeobecné charakteristiky taktických prostředků průzkumu ozbrojených sil NATO — viz **tabulku 1**.

Tabulka 1

Umístění	Prostředky	Dosah (km)	Chyba určení souřadnic (azimutu)	Přenos průzkumných informací
Pozemní	Radiolokační	15–20	10–50 m	Rádiovými a linkovými spoji
	Infračervené (tepelné) Televizní Laserové	3–20 (proti raketám 370) 3–5 10–20	5–10 m	
Vzdušný	Fotografické ve dne	(2–15)h*	30–50 m	Shozem pouzder nebo po návratu letounů na základnu
	v noci Televizní Infračervené (tepelné) Radiolokační	(0,25–0,75 h) (1–5)h (2–6)h 40–80	30–50 m 30–50 m 50–300 m 30–50 m	Rádiem Po návratu na základnu, částečně rádiem
	Laserové	(4–8)h	5–30 m	Rádiem
	Fotografické Televizní Infračervené (tepelné) Radiolokační	15–180** 10–200 20–200 1200	50–100 200–500 200–500 200–5000	Shozem pouzder, rádiem

*) h ... výška letu

**) u kosmického průzkumu se uvádí šířka pásma průzkumu při průletu průzkumné družice

Boj s technickým průzkumem nepřítele vyžaduje široký komplex mimořádně náročných opatření. Až do doby přímého zahájení bojové činnosti nemůžeme totiž ničit nepřátelské průzkumné prostředky, s výjimkou při narušení vlastního území. Rovněž opatření radioelektronického rušení mají v souladu s mezinárodními konvencemi celou řadu omezení.

V době míru bude hlavním cílem utajit před nepřátelským průzkumem a dezinformovat o:

- dislokaci vojsk, jejich organizační struktury, opatření bojové a politické přípravy, uvádění vojsk do bojové pohotovosti, stacionárních objektech, bojových komplexech, výzbroji a bojové technice;

- sestavě, rozmístění a činnosti míst velení vojskům;
- rozmístění a skladování zásob materiálu všeho druhu.

Při operačním rozvinování vojsk, při vytváření úderných uskupení a při přesunech vojsk do výchozích prostorů (do prostorů bojové činnosti) musíme utajit:

- rozmístění, situaci, bojové možnosti, úkoly a dobu, směry bojové činnosti vojsk;

- složení a charakteristiku vlastních systémů průzkumu, radioelektronického boje, zbraňových komplexů, situací a činnost týlu;
- systém velení a řízení vojsk.

Současně se zdokonalováním průzkumných systémů a prostředků nepřítel ob-
jektivně narůstá význam boje s jeho technickým průzkumem, význam utajení a
operačního maskování. Proto je nutné realizovat souhrn opatření s cílem na
jedné straně maximálně omezit možnosti nepřátelského průzkumu získat infor-
mace o skutečné situaci a na druhé straně dezinformovat nepřítel klamnou
činností a informacemi. Za tím účelem se zpracovává na stupni frontu „Plán
operačního maskování“.

Do oblasti operačního maskování počítáme především zastírání skutečného
stavu, činnosti vlastních vojsk a objektů před všemi druhy nepřátelského prů-
zkumu a klamání nepřítel o situaci a předpokládaném použití vlastních vojsk.

Zastírání uskutečňujeme přizpůsobením objektů a techniky okolnímu terénu
(maskováním), využitím tmy a omezené viditelnosti, vytvořením umělých ma-
sek, použitím koutových i dipólových odražečů, používáním klamných tepel-
ných zdrojů a přirozených i umělých protiradiolokačních masek a dýmových
clon.

Klamat můžeme demonstrační a imitační činností, radioelektronickým klamá-
ním, zřizováním klamných objektů a prostorů, dezinformacemi a rádiovou di-
verzí.

Plánování a řízení operačního maskování je trvalou povinností velitelů a štá-
bů (frontu i armád).

Do **aktivní** činnosti proti technickému průzkumu nepřítel patří:

- všestranný průzkum nepřítel a jeho technických prostředků průzkumu;
- ničení jeho technických prostředků průzkumu;
- rušení přenosu průzkumných informací.

V oblasti **pasivních** opatření bude nutné především maskovat činnost nejdů-
ležitějších vlastních radiotechnických prostředků přehradným rušením, široce
využívat radiolokační odražeče, aerosoly (dýmy) a stínící masky.

Současně s opatřeními k utajení činnosti vojsk je nutné podle centrálního,
pečlivě sladěného plánu operačního maskování klamat nepřítel zejména pře-
dáváním klamných informací ve vlastní spojovací síti, zřizováním klamných
míst velení, prostorů rozmístění a dalších objektů v prostorech rozvinutí, bě-
hem přesunů vojsk i v prostoru bojové činnosti.

V těchto opatřeních má zvláštní místo ochrana před **kosmickým průzkumem**.
Radioelektronický průzkum z umělých družic ZEMĚ umožňuje potenciálnímu
nepříteli periodickou kontrolu využívání elektromagnetické energie nad úze-
mím jednotlivých států Varšavské smlouvy. Z tohoto důvodu jsou vydávány
s potřebným předstihem časové předpovědi průletu družic nad územím jednot-
livých států Varšavské smlouvy.

Základní opatření ochrany před radioelektronickým průzkumem z kosmické-
ho prostoru platné pro všechny radioelektronické prostředky armád států Var-
šavské smlouvy v časových intervalech předpovědi **v podstatě vyžadují**, aby veš-
kerý provoz radioelektronických prostředků byl veden jen na určených kmí-
točtech. Z hlediska utajení kmítočtů nemůžeme ladit a přecházet u RL prostřed-
ků na záložní nebo jiné kmítočty. To platí především u kanálů řízení raket. Vy-
cházíme ze zásady, že v nově zaujatých prostorech nemůžeme povolit aktivní

činnost rádiových a RL prostředků mimo některých stanovených prostředků radiotechnického vojska.

V návaznosti na základní opatření je nezbytné plnit ve všech druzích vojsk tato konkrétní opatření:

V intervalu průletu družic nepovolíme činnost rádiových vysílačů a především nově zaváděných vysílačů. Stejně tak i provoz z vysílacích středisek a na stálé radioreléové síti prostředků, které byly aktivovány po stanoveném termínu. V tomto intervalu nepovolíme činnost radioreléových a troposférických stanic všech typů v rámci operačních cvičení.

Naopak v tomto intervalu můžeme povolit rádiový provoz na stálých rádiových sítích ze stálých rádiových vysílacích středisek, která byla dána do provozu před stanoveným termínem, včetně činnosti radioelektronických prostředků používaných do stanoveného termínu.

Kromě těchto aktivních a pasívních opatření technickými prostředky proti technickému a kosmickému průzkumu nepřítele můžeme připravit komplexní opatření strategického a operačního maskování a dezinformace s cílem maximálně utajit přeskupení (přesuny) vojsk do prostoru bojové činnosti, nebo o těchto opatřeních nepřítele dezinformovat co do času i prostoru.

Utajení prostorů dislokace vojsk bude vyžadovat především:

- ukrytí bojové a dopravní techniky a výzbroje ve stálých parcích (pod přístřešky, v garážích, v parcích), budování klamných objektů, masek, míst velení;
- využívání přirozeného maskování terénu (prostoru) a zastírání demaskujících příznaků;
- využívání stálé spojovací sítě a utajení hovorů a informací;
- seznamování s důležitými úkoly a opatřeními jen přísně vymezeného okruhu důstojníků.

Zaujímání prostorů po vyhlášení bojového poplachu:

- musí probíhat skrytě a organizovaně a v nejkratších časových lhůtách;
- nesmíme aktivovat jiné spojovací prostředky, než stálé z prostoru dislokace do prostorů soustředění, spojovací sítě jsou pouze na příjem;
- maximálně utajit pohyb vojsk v zaujatých prostorech;
- využíváme přirozených ochranných vlastností terénu, přírodních i umělých masek;
- použijeme normovaných masek proti kosmickému a vzdušnému průzkumu nepřítele (koutové odražeče, vodorovné a svislé masky);
- zabezpečíme obranu vojsk po vyhlášení bojového poplachu proti úderům ze vzduchu (PVO);
- vojska jsou připravena k odstraňování následků napadení raketovými zbraněmi a letectvem nepřítele;
- podle plánu operačního maskování zaujímáme klamné prostory soustředění a organizujeme v nich klamnou činnost.

Přesuny vojsk do výchozích prostorů:

- probíhají současně s přesuny v rámci operačního maskování a s přesuny do klamných prostorů (směrů), přitom maximálně využíváme stálých spojovacích prostředků v těchto prostorech;
- během přesunů přísně dodržujeme spojovací kázeň, rádiové stanice ponecháme na příjmu a varovné signály vysíláme jen při vzdušném napadení a opatřeních OPZHN;

- při delším pobytu ve výchozím prostoru připravíme a organizujeme nepravděpodobné změny prostorů rozmístění;
- trvale využíváme všech způsobů maskování ve výchozích prostorech;
- přesuny probíhají maximálními rychlostmi;
- využíváme v míru vybudovaných objektů k ukrytí živé síly a bojové techniky.

Přesuny vojsk do prostorů bojové činnosti:

- utajíme zahájení přesunů na čáry zasazení (světelná a spojovací kázeň), volíme maximální počet os přesunu a samostatné osy pro přesun míst vedení;
- zahájíme klamné přesuny na jiné směry;
- důležité úseky komunikací maskujeme proti pozemnímu, vzdušnému a kosmickému průzkumu;
- organizujeme obranu vojsk proti úderům nepřítele ze vzduchu (PVO) a postupně i proti napadení dělostřelectvem (boj s nepřátelským dělostřelectvem);
- připravíme záložní komunikace a objížďky pro možnost manévru při napadení vojsk za přesunu;
- pro případ napadení vojsk jadernými zbraněmi připravíme popř. aktivujeme odřady odstranění následků;
- při všech přesunech vojsk, při rozvinování a přechodu k bojové činnosti organizujeme jejich všestranné zabezpečení.

V podmínkách intenzivního vedení technického průzkumu nepřítele nabývá na významu pevné a pružné velení a řízení vojsk. Bude charakterizováno zejména předem podrobně zplánovaným přeskupením vojsk na čáru zasazení v souladu s operačním maskováním a klamáním nepřítele a jeho pečlivou organizací s využitím nejpravděpodobnější a nejefektivnější varianty jeho realizace.

Síť kontrolních stanovišť v rámci pořádkové služby daného stupně velení musí sledovat přesné dodržování všech opatření utajení přesunu i opatření operačního maskování a klamnou činnost vlastních vojsk. Včas podává příslušné informace štábu daného stupně velení jako podklad pro upřesnění rozhodnutí (v krajním případě k přijetí nového rozhodnutí) k dosažení stanoveného úkolu.

Souběžně se zdokonalováním průzkumných systémů a prostředků nepřítele neustále objektivně narůstá význam boje s průzkumem nepřítele a význam strategického a operačního maskování. Vzhledem k tomu, že nemůžeme zcela zabránit nepříteli v získávání informací, musí všichni velitelé a štáby organizovat souhrn opatření, která na jedné straně vedou k maximálnímu omezení možností průzkumu nepřítele, a na druhé straně dezinformaci nepřítele. Spolu s tím dobře organizované velení a všestranné zabezpečení bojové činnosti vojsk může nejlépe zajistit překvapení, tím k dezorientaci nepřítele, vnést nerozhodnost do jeho činnosti a nutit ho k novým rozhodnutím, která často nebudou odpovídat dané situaci. K dosažení tohoto cíle účinně přispívají všechna opatření operačního maskování a klamání. Řadu opatření můžeme učinit již v míru v rámci operační přípravy území. Tato náročná a složitá činnost musí být jednou z rozhodujících náplní řídicí činnosti velitelů a štábů všech stupňů.